

Liikenne- ja viestintäministeriö
tuuli.ojala@gov.fi

viite: Lausuntopyyntöne 8.2.2023 lausuntopalvelu.fi

SATAKUNTALIITON LAUSUNTO KANSALLISEN JAKELUINFRAOHJELMAN 2035 LUONNOKSESTA

Johdanto

Kansallisessa tieliikenteen uusien polttoaineiden jakeluinfraohjelmaluonnoksessa tarkastellaan liikennesähkön, -metaanin ja -vedyn jakeluinfran sekä näitä käyttövoimia hyödyntävän ajoneuvokannan nykytilaa. Lisäksi luonnoksessa esitetään tarvittavat toimet jakeluinfran parantamiseksi. Ohjelma ulottuisi vuoteen 2035.

Jakeluinfraohjelman tarkoitus on edistää liikenteen vihreää siirtymää. Jotta kotitaloudet ja yritykset ympäri Suomen voivat siirtyä uusiin käyttövoimiin, tarvitaan koko maan kattava ja sujuvasti käytettävissä oleva jakeluverkko.

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti toukokuussa 2022 kansallisen jakeluinfratyöryhmän parantamaan liikenteen uusien käyttövoimien jakeluinfran kehittämistä ja suunnittelua poikkisektoraalisella yhteistyöllä. Kansallisen jakeluinfraohjelman luonnos on syntynyt työryhmän työn tuloksena.

Tausta

Suomen tavoitteena on puolittaa kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2030 jälkeen liikenteen päästöjä tulee edelleen vähentää tukemaan Suomen tavoitetta olla hiilineutraali vuonna 2035. Vuonna 2045 liikenne olisi kokonaan fossiilitonta. Taakanjakosektorin merkittävin päästölähde on kotimaan liikenne ja suurin osa (yli 90 %) kotimaan liikenteen päästöistä syntyy tieliikenteessä. Euroopan komissio antoi 14.7.2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta (nk. AFIR-asetusehdotus). Ohjelman on tarkoitus toimia Suomessa myös AFIR-asetusehdotuksen toimeenpanon edistäjänä ja sekä asetuksen edellyttämän seurannan pohjana. Voimaan tullessaan asetus asettaa julkiselle vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastruktuurille minimitason.

Tavoitteet

Ohjelmaluonnoksen tarkoituksena on edistää kansallisia tavoitteita liikenteen uusien käyttövoimien jakeluverkoston kehittymiselle ja mahdollistaa siten liikenteen päästövähennysten saavuttamista. Tavoitteena on kartoittaa infrastruktuurin nykytila, tavoitteet ja ennakoitu kehitys ja tunnistaa toimenpiteet jakeluinfrastruktuurin kansalliselle kehittämiselle.

Toimenpiteet raskaan liikenteen latausinfraan kehittämiseksi

Tuodaan raskaan liikenteen latausinfraan suunnittelu kiinteäksi osaksi seudullista ja maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua ja maankäytön suunnittelun yhteistyötä. Huomioidaan raskaan liikenteen latauskenttien tarpeet maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksissa. VASTUU: kunnat, maakunnat, LVM, YM, Väylävirasto, Traficom, ELY-keskukset

Varaudutaan maankäytön suunnittelussa mahdollisuuksien mukaan varaamaan tarvittavat alueet raskaan kaluston latauskentille

VASTUU: kunnat, maakunnat

Toimenpiteet liikennemetaanin jakeluinfraan kehittämiseksi

Huomioidaan jakeluasemien rakentamisen tarve ja turvallisuuskohdat maankäytön suunnittelussa. Hyödynnetään olemassa olevaa ohjeistusta ja lisätään yhteydenpitoa hankkeen toteuttajien ja lupaviranomaisten kesken.

VASTUU: TEM, Tukes, kunnat, maakunnat, yritykset

Toimenpiteet liikennevedyn jakeluinfraan kehittämiseksi

Huomioidaan jakeluasemien rakentamisen tarve maankäytön suunnittelussa. Kehitetään energiakaasujen turvallisuussäätelyä niin, että myös vetyasemien sijoitteluun löytyisi selkeät ohjeet ja lupia hoitaisi keskitetysti yksi viranomainen.

VASTUU: TEM, Tukes, kunnat, yritykset

Kannanotot

Satakuntaliitto pitää Liikenne- ja viestintäministeriön vuoteen 2035 ulottuvaa Kansallista jakeluinfraohjelmaa ajankohtaisena ja kannatettavana hankkeena. Alueiden käytön suunnittelulla on merkittävä rooli jakeluinfraan kehittämisen edistämässä.

Luonnos kansallisesta jakeluinfraohjelmasta vuoteen 2035 määrittelee jakeluinfraan kehittämistä raskaan liikenteen latauspaikkojen sekä metaanin ja vedyn jakeluasemien rakentamiseksi maankäytön suunnittelun toimenpiteitä. Latausinfraan ja metaanin jakelupisteiden osalta luonnoksessa ehdotetaan vastuuta osittain myös maakuntien liitoille, joiden olisi syytä huomioida liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja alueiden käytön suunnittelussa tarpeet raskaan liikenteen jakeluasemille ja latauspisteille. Raskaan liikenteen latauspisteiden tehontarve on suuri, joten latauspisteille on tarvetta johtaa 110 kV sähkölinjoja. Näiden tila- ja turvaetäisyystarpeet vaativat alueellista maankäytön suunnittelua.

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan suunnittelutarve olisi syytä huomioida myös vedyn jakeluasemille, joissa on metaanin jakeluasemiin verrattuna laajemmat turvaetäisyydet. Vedyn jakeluasemien osoittaminen on syytä huomioida maakuntakaava- tai vähintään yleiskaavatasolla, jotta jakeluasemien tarvitsema infra, ympäröivän asutuksen ja elinkeinoelämän turvallisuus ja tarpeet sekä logistiikkayritysten tarpeet voidaan ottaa alueellisella tasolla huomioon.

Satakuntaliitto esittää Kansallisen jakeluinfraohjelman oheen suunnitteluoppaan laatimista eri kaavatasoille. Satakuntaliitolla ei ole muuta lausuttavaa.

Lausunnon on valmistellut liikennesuunnittelija Esa Perttula, esa.perttula@satakunta.fi

SATAKUNTALIITTO

Tiedoksi: xx

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi